

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 190

Maribor, sreda 22. avgusta 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifi
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pred važno sejo KDK

Berlinski incident in namišljena kriza v KDK.

Jutri 23. tm. se sestane v Ljubljani vodstvo KDK, da sklepa predvsem o nadaljnjih korakih in o nadaljnjem delovnem programu. Naravno, da bo ob tej priliki tudi govora o dogodkih zadnjih dni, kateri so se v nasprotnem časopisu že razblinili v bohotna poročila o razcepu KDK, in so zlasti vladna glasila že s satanskim veseljem prerokovala razid obeh koaliranih strank. Njihovo prvo veselje so jim temeljito pokvarile že izjave odličnih voditeljev KDK gg. Prebričevića, dr. Mačka, Vilderja in drugih, še bolj temeljito pa jim bo to skvarila jutrišnja seja vodstva KDK v Ljubljani.

Kaj se je zgodilo, da so imeli nasprotniki, ki kakor mačke prežijo na vsako priliko, da bi vrgli polena pod noge Kmet-sko-demokratski koaliciji, povoda za napovedovanja v gori navedeni smeri? V Berlinu se sestane te dni medparlamentarna Unija na svoje zasedanje. Na konferenco medparlamentarne Unije odpotujejo parlamenti posameznih držav svoje delegacije. Tudi beograjska Narodna skupščina je že svoj čas, še pred 20. junijem, tako delegacijo določila ter so bili izvoljeni v to delegacijo naravno tudi predstavniki obeh v KDK koaliranih strank. Za HSS sta bila določena sedaj že pokojni Stepan Radič in dr. Krnjevič. Ko se je delegacija beograjske Narodne skupščine odpravljala na odhod v Berlin, so se naravno zastopniki hrvatskega naroda vprašali: ali imajo zastopniki našega naroda po dogodku od 20. junija in po sklepih celokupne KDK od 1. avgusta tl., po katerih sklepih KDK ne priznava sedajne beograjske Narodne skupščine in veljavnosti njenih sklepov, še pravico sodelovati z delegacijo te Narodne skupščine? In na drugi strani se jim je seveda pojavilo vprašanje, ali je delegacija okrnjena Narodne skupščine beograjske upravičena zastopati v Berlinu celokupno državo, predvsem hrvatski narod? Na ta vprašanja je odgovor na dani in sicer negativen. Zato je vodstvo HSS predsedniku medparlamentarne Unije v Berlinu g. Loebeju dne 20. t. m. poslalo brzojavko, v kateri opozarja na zločin od 20. junija v beograjski Narodni skupščini, na krvoprelitje, izvršeno na narodnih zastopnikih hrvatskega naroda, ter na to, da je s tem zločinom hrvatskemu narodnemu zastopstvu nadalje sodelovanje v beograjskem parlamentu in v delegaciji tega parlamenta na konferenci medparlamentarne Unije o. mogoče. Opozarjajo končno na to, da beograjska Narodna skupščina nima nikake pravice, da zastopa Hrvatsko in hrvatski narod, ter da nima pooblastila, da sodeluje na parlamentarnih konferencah, katerim je cilj jačanje parlamentarizma kot izraza prave demokracije.

Naravno, da je ta brzojavka v zvezi z odpotovanjem dr. Krnjeviča v družbi z dr. Pernarjem v Berlin izzvala presenečenje v režimskih krogih, ki opravičeno domnevajo, da hočeta oba zastopnika naroda obtožbo, iznešeno v brzojavki, iznesti tudi še osebno pred mednarodnim forum. Režimski krogi so si iz tega že tudi izkonstruirali veleizdajo in g. dr. Korošec je že tudi zagrozil z izrednimi koraki proti vodstvu HSS.

Zgodilo pa se je tudi, da je eden izmed odličnih predstavnikov KDK, samostalni demokrat dr. Svetislav Popović, javno izrazil svojo nezadovoljstvo nad tem, da je HSS svojo berlinsko akcijo uvedla

Ljubljana – mejnik političnega razvoja v državi

PRENAGLO VESELJE VLADINOVCEV O BLIŽNJEM RAZPADU KDK. — JUTRIŠNJA SEJA POSLOVNEGA ODBORA KDK BO ŠE PODKREPILA KORAK HSS. — BEOGRAD ZOPET V HEGEMONISTIČNEM ELEMENTU. — PRED ARETACIJO DR. KRNEVIČA, DR. PERNARJA IN DR. MAČKA? — GLEDE PRIBIČEVIČA SI ŠE NISO NA JASNEM...

BEOGRAD, 22. avgusta. Vest o odhodu dr. Krnjeviča in dr. Pernarja v Berlin, še bolj bolj pa brzojavka, ki jo je poslal dr. Maček kot predsednik HSS Loebeju, je izzvala ne le v Beogradu, ampak tudi po vsej državi veliko pozornost. Povsod so povdarjali, da je to oddvojen korak HSS, na katerem SDS ni sodelovala. To je še bolj potrdila izjava poslanca SDS dr. Popovića, ki je na zelo temperamenten način dal duška svojemu iznenađenju, da je HSS to izvršila brez sodelovanja SDS. Ta Popovičeva izjava je izzvala veliko senzacijo zlasti v Beogradu, kjer so začeli na podlagi tega takoj sklepati, da je KDK že v razsulu in niso mogli prikrivati svojega silnega veselja nad skorajšnjim propadom KDK. Vlada je v prvem navdušenju hitela bobnati vest v svet in Avala je včeraj ves dan pošiljala vladne komunikacije o razpadu KDK na vse strani.

Ze popoldne pa so režimovci doživeli hudo razočaranje. Izjave dr. Mačka in Vilderja so razblinile vse vesti

o skorajšnjem koncu KDK. Iz njih je namreč razvidno, da so mišljenja o taktični pravilnosti koraka HSS sicer lahko različna, da pa to vse zdaleka ne more ogroziti politične solidarnosti KDK. Nasprotno se naglašja, da bo KDK na svoji jutrišnji seji v Ljubljani razpravljala o tej zadevi in sklepe HSS le še podkrepila. Navidezno nesoglasje v KDK je bilo pravzaprav zelo dobro, ker je razkrilo vse adute hegemonistov. Dr. Korošec ni mogel brzdati svojega preranega veselja in je včeraj že izjavil novinarjem, da pripravlja najstrožje ukrepe vlade proti akciji KDK.

Na drugi strani pa se je izkazalo tudi, da tvori razpad KDK edino nado hegemonistov, da se vzdrže na krmi. Beograjski tisk, ki je zavzemal poslednje dni vsaj navidezno pomirjivo stališče, poziva danes — ko smatra, da je hegemonistični režim z razpadom KDK že rešen — vlado, naj vendar že napravi energičen konec akciji KDK.

Korošec in Vukičević sta včeraj takoj prekinila vse ostale konference in ves popoldan, pa tudi danes dopoldne razpravljala o tem, kaj bi kazalo storiti. Korošec je radi tega ponovno odgodil svojo pot na Bled in v notranjem ministertvu že izdelujejo nove instrukcije za podrejene oblasti. Predvsem namerava vlada, kakor zatrjujejo, aretirati dr. Krnjeviča in dr. Pernarja, ko se vrnejo iz Berlina. Na indeksu pa so tudi vsi vodilni člani KDK. Za enkrat si vlada še ni na jasnem, ali naj zapre vseh 85 poslancev KDK ali pa samo voditelje. Dr. Maček spada po njenem mišljenju brez pardona pod ključ, glede Pribečevića pa se še niso odločili. Eni mislijo, da spada Pribečević v isti koš z dr. Mačkom, drugi pa pravijo, da bi ga kazalo izkoristiti proti HSS.

Z največjo napetostjo pričakujejo vsi politični krogi države sejo vodstva KDK v Ljubljani. Vladinovci trdijo, da bo to poslednja skupna seja HSS in SDS ter naglašajo, da bo vlada za slučaj razpada KDK takoj izvedla svoje načrte.

Ob 14dnevnici smrti Stjepana Radića

ZADUŠNICA V ZAGREBU. — NAVZOČI VSI POSLanci KDK.

ZAGREB, 22. avgusta. Danes dopoldne ob 10. so se vršile v vseh tukajšnjih cerkvah zadušnice za Stjepanom Radićem. Zlasti svečano je bilo v stolni cerkvi, kjer je daroval mašo-zadušnico škof Salis-Seewies ob veliki asistenci duhovništva. Cerkev je bila nabito polna in je ljudstvo napolnilo tudi vse bližnje ulice okoli stolnice, akoravno je baš za časa maše li. kot iz škofa. Poleg rodbine pokojnega Stjepana Radića so bili v stolnici navzoči vsi poslanci KDK ter ogromna množica zastopnikov korporacij, društev

D. Igor Rosina

Socijalna borba KDK

Izjave, ki jih je podal pred par dnevi na Bledu časnikarjem predsednik KDK Svetozar Pribečević, morajo navdati vsakogar izmed nas, ki sodelujemo v borbi kmetiskodemokratske koalicije, z odkritosrčnim veseljem. Te izjave se mi zde tako važnega načelnega pomena tudi za nas Slovence, da bi rad o njih spregovoril par besed.

V skupnem boju SKS in SDS v Sloveniji nam je doslej dajala podlago skupna borba proti hegemoniji Srbijanstva, proti nečuvnosti in neizrekljivi nesposobnosti

samosvalno brez sodelovanja druge koalirane stranke, ter je zahteval od g. Pribečevića sklicanje klubske seje SDS, iz tega nesoglasanja v taktičnem pogledu so seveda režimski krogi in režimski listi takoj izkonstruirali strašno nesoglasje v vrstah KDK in, kakor že uvodoma omenjeno, napovedujejo njen razcep in razpad. Govorili so o tem, da je HSS pod vzela svojo akcijo brez vednosti predsednika KDK p. Pribečevića. G. Pribečević je te intrige takoj presegel z izjavo,

itd. Omenitve vredno je tudi dejstvo, da so prisostvovali maši vsi inozemski konzuli. Trgovine so bile od desetih do dvajsetih zaprte, v tovarnah je bilo ustavljeno vse delo. Ob 10. so zvonili z vseh zagrebških stolpov in so piskale vse tovarniške sirene deset minut.

Ob treh popoldne se še vrši kratka seja poslovnega odbora KDK, ki bo razpravljala o pripravah za jutrišnjo sejo v Ljubljani. Poslanci KDK pridejo deloma danes in deloma jutri zjutraj v Ljubljano.

srbijanske uprave, ki siloma hoče zavajati tudi cel Preko in vso doslej evropsko naše javno življenje zastrupiti z bizantinizmom. Ta skupna baza je dovolj široka in dovolj trdna in tudi dovolj aktualna, da so se ob njej vse intrige nasprotnikov po razcepu razbile.

Izjava g. Svetozarja Pribečevića na Bledu pa s tem, da daje tudi široko socialno bazo, obseg naši skupni borbi znatno razširi. G. Sv. Pribečević je naglasil, da pomeni borba KDK v socialnem oziru organiziranje celokupnega jugoslovenskega kmetstva, ki v današnjih razmerah pauperizirano poginja. V odstranitvi do kosti kompromitiranega upravnega si-

da je bil o akciji obveščen. Definitivno pa bodo presekana na jutrišnji seji KDK, kjer se bo morda z ene ali druge strani izneslo taktične pomisleke glede forme postopanja, kjer pa v bistvu stvari ne more biti razlik v mišljenju.

Režimski krogi so se zaman veselili razpada koalicije, berlinski incident, četudi bi bil taktično pogrešen, ne more pri resnih strankah biti nikdar povod za razcep, katerega nasprotniki tako iskreno želijo.

stema centralizma s pogledom, uprtim v kamen-temelj te države jugoslovenskega kmeta daje naši borbi notranje moči, da združi ves prečanski narod brez razlike stanov in stopnje izobrazbe v svojih vrstah.

Vsa slovenska inteligenca se po pravici more veseliti odločnosti, s katero je Svet. Pribečević podčrtal važnost našega kmetstva. Ako je ona doslej, nezaupljiva videla v poskusih slovenskega kmetkega pokreta le ozko razredno borbo za njega boljšimi materialnimi prilikami, ji bo osebnost Sv. Pribečevića sama dala dovolj garancije, da vidi v boju kmetsko-demokratske koalicije pošteni namen dvigniti in podpreti onega, ki po svoji ogromni večini je in pomeni — narod.

Mi vsi se borimo, da ne prevleče miselnost slovenskega naroda skorja klerikalizma; klerikalizma, ki v svojem jedru pomeni formalizem, zvezanost, podčrtavanje besede in zametavanje človeka; onega klerikalizma, katerega minulosť se je v poslednjih mesecih tolikokrat zopet identificirala z miselnostjo farizejstva; klerikalizma, ki skoraj stoletje že duši vstajajoči slovenski narodni genij in tlači vsak polet Slovenstva. Klerikalizma končno, katerega miselnost kot notranjemu glasu, kot verstvu samemu škodljivo označujejo predstavniki jugoslovenskega katolicizma sami.

Če je od Prešerna, Gregorčiča in Aškercar dalje celo naše izobraženstvo tlačil ta demon nesvobode, ta miselnost farizejstva — potem naj pomeni boj kmetsko-demokratske koalicije za kmeta, — za slovenskega kmeta, za slovenski narod, boj za njega notranjo svobodo, kajti slovenski kmet je najizdelanejši tip slovenskega človeka. Boj za njegovo izpregledanje pomeni boj za onega, ki nosi v svojem srcu slovensko podobo, podobo nas vseh, in nas vseh še neizgovorjeno — našo poslednjo besedo.

Zato se bo in se mora okoli zastave Kmetiskodemokratske koalicije zbrati brez razlike stanu ves narod.

Pismo iz Primorja

KAKO POITALIJANČUJEJO SLOVANSKE PRIIMKE. — RAZNARODOVALNO DELOVANJE »LEGE NAZIONALE«. — POITALIJANČEVANJE NA JUGOSLOVENSKEM DRŽAVNEM OZEMLJU. — KAJ ŠELE PO NETTUNSKIH KONVENCIJAH?!

V Trstu, 20. avgusta.

Poitalijančevanje priimkov v zadnjem času zelo hitro napreduje. Tako vsaj trdijo fašistovski listi, ki javljajo, da je tržaški prefekt pred kratkim odobril kar celih 1600 takih izprememb. Ker bo stvar gotovo zanimala tudi Mariborčane, nekdanje Tržačane, kako se izpreminjajo njim dobro znani priimki, naj vam navedem nekoliko najznačilnejših izprememb:

Dovgan Ivan se je poitalijančil v Dolgani, Nabegoj Karel v Naveri, Oblaščak Jakob v Obbiassi, Pavletič Giordano v Pavletti, Pečar Peter v Pecchiar, Pepecvini Regimij v Cenerini, Poljšak Marijan v Polesi, Pregelj Ivan v Pregi, Premrov Bruno v Premiani, Rojac Ana v Rojazzu, Slivar Vincenc v Silvari, Štok Vincenc v Stocchi, Šturm Ivan v Stormi, Umek Herman v Savini, Uršič Fran v Ursini, Verban Luka v Verbano, Vidmar Anton v Vidari, Višnjevec Josip v Visini, Vovk Friderik v Lupi, Wessel (Vesel) Josip v Vesseli, Zakrajšek Herman v Sacrati, Zima Renat v Cima, Žnidaršič Ivan v Sartori.

Reš škoda, da Lahi nimajo kakega novega Danteja, ki bi spesnil novo »Divino Comedijo«, v kateri bi vsi ti spokorjeni »drugorodni« grešniki uživali za svojo izpreobrnitev vse sladkosti in blaženstva v novih fašistovskih nebesih!

Kakšen namen ima fašizem pri poitalijančevanju neitalijanskih, zlasti pa slovanskih priimkov na Primorskem, je jasno. Gre pač za to, da se obmejne pokrajine prikažejo svetu kot popolnoma, kot pristno italijanske tudi po imenih prebivalstva, ki prebiva v njih. Asimilacija! Nove pokrajine se morajo v vsakem pogledu popolnoma prienačiti ostalim, stari italijanskim pokrajinam. Vse delovanje fašistovskih organizacij med našim inarodom na Primorskem gre za tem glavnim smotrom in k temu delovanju so fašisti v zadnjem času pritegnili tudi vse ostale italijanske organizacije, katere v svojem bistvu niso bile fašistovske, pa so v svojih namenih tudi imele poitalijančevanje našega naroda. Med take organizacije spada tudi ona zloglasna »Lega Nazionale«, katera je že v nekdanjih avstrijskih časih s svojimi otroškimi vrtci in ljudskimi šolami skušala raznarodovati slovansko deco in je sedaj pod italijansko vladavino nasejala svoje raznarodovalnice po vsem Primorju.

V začetku svojega povojnega delovanja je »Lega« delovala sama zase, sedaj, v zadnjih časih pa se je dala popolnoma na razpolago fašizmu, tako da je tržaški provincijalni fašistovski tajnik inž. Colli-Gigli v nekem svojem govoru izjavil dobesedno tole:

»Našemu delovanju na Krasu je prišlo čisto na pomoč delovanje institucije, ki že dolgo vrsto let deluje za asimilacijo v vsej naši pokrajini. Govorim o »Legi Nazionalne«, ki se je po vsem Krasu dala popolnoma na razpolago stranki in balilovstvu. Sedaj ta velika institucija koraka ob naši strani po skupnih smernicah proti cilju, ki ga, kakor upamo in želimo, dosežemo v kar najkrajšem času.«

Danes so po vsem Krasu »Legini« otroški vrtci obenem tudi »babilovski domovi«, v katerih se slovanska šolska deco tudi v svojem prostem času odtujaše svojemu narodu in vzgaja v fašistovskem duhu.

O, fašisti znajo dobro skrbeti za našo deco, da bo čim prej popolnoma njihova. In ta njihova skrb se ne nanaša samo na našo slovansko deco na Primorskem, temveč sega celo tudi še preko sedanjih meja Italije na naše jugoslovensko državno ozemlje. Fašizem namreč poskrbi, da je za letošnje šolske počitnice odšlo iz naše Dalmacije in z našega otoka Krka kakih 130 šolskih otrok na letovanje v Italijo, v Piemont in drugam. Pravzaprav naj bi bili ti jugoslovenski šolski letoviščarji otroci onih dalmatinskih in krških Italijanov, ki so optirali za Italijo, toda koliko pa je med temi optanti resničnih, pristnih Italijanov? Saj je pokazalo štetje prebivalstva, ki se

je izvršilo proti koncu meseca junija v Splitu, da med onimi par tisoč italijanskimi optanti večina niti ne zna italijanski. In če starši ne znajo italijanskega jezika, ga ne znajo, oziroma ga niso znali tudi njihovi otroci, dokler se mu niso priučili v italijanskih šolah, katere svobodno delujejo na našem jugoslovenskem državnem ozemlju, dočim pa na drugi strani pri nas na Primorskem že dolgo niti niti sence več pouka v našem jeziku. In take otroke so spravili letošnje počitnice iz Dalmacije in otoka Krka v Italijo, da se tamkaj še bolj utrdijo v ljubezni do matere domovine Italije.

Sedaj se ti otroci vračajo v Dalmacijo in na otok Krk, potrjeni v italijanstvu in navdušeni za fašizem, ki jim je pripravil tako prijetne počitnice. Vračali so se preko Trsta, kjer so jih zadržali dva dni, jih gostili in zabavali, a ko so odhajali iz Trsta, jim je glavno glasilo primorskega fašizma, »Il Popolo di Trieste«, napisalo kratko pospremnico, katero je zaključilo dobesedno tako-le:

»Malčki v svoji in naši (!) zatirani Dalmaciji nosijo s seboj sladki spomin kratkega prebivanja v svobodni italijanski zemlji.«

Tako, na tak način, vidite, se raznaručuje, poitalijančuje naša mladina, in ne samo naša mladina na Primorskem, temveč celo na našem jugoslovenskem državnem ozemlju. Tako se je delalo doslej, a kaj šele pride, ko stopijo v veljavno pravkar v beograjski Narodni skupščini ratificirane nettunske konvencije, si je lahko misliti. Vsaj za Dalmacijo bodo Lahi lahko rekli, da je v resnici že »naša«, to se pravi njihova — čast in slava vladi gospoda dr. Antona Korošca!

Dvajsetletnica septemberskih dogodkov v Ptuju

Največji napredek je napravilo sokolsko društvo v Ptuju v letošnjem letu v svojem razvoju. Vzelo je v najem gostilno Ljudski vrt (švicarijo) ter si sezidalo letno telovadišče.

Restavracija Ljudski vrt se nahaja v divnem parku tik ob našem mestecu. Ta park je najbolj pripraven za poletne slavnosti.

Taka slavnost se bo vršila dne 8. septembra v proslavo dvajsetletnice septemberskih dogodkov.

To slavnost priredita skupno podružnici CMD v Ptuju in Sokolsko društvo, ki obhajata istočasno približno dvajsetletnico svojega obstoja.

Sokolsko društvo nastopi s pomočjo bratskih društev mariborske župe že na novem telovadišču, ki se nahaja tik ob švicariji.

CMD priredi manifestacijsko zborovanje, na katerem se bodo podčrtale njene ideje, ki so hodile zmagovito pot od početka nastanka družbe do danes.

Program se začne že dne 7. septembra ob 8. uri zvečer, ob katerem priredi sokolsko društvo akademijo v domačem gledališču. Dne 8. septembra pa se razvije program obeh društev od jutra naprej.

Apeliramo na našo javnost, da vpošteva to našo vrlo nacionalno prireditel ter nas v mnogih tisočih poseti.

Združena odbora CMD in Sokol V Ptuju.

Licitacija v vojašnici Kralja Petra.

Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani razglasa, da se vrši 4. septembra 1928 ob 11. dopoldne prva javna ofertalna licitacija za izmenjavo lesenih stropnih delov z betonskimi v kasarni Kralja Petra I. v Mariboru. — Predračun s posameznimi cenami je interesentom na vpogled v pisarni inženjerskega oddelka ravne divizijske v Ljubljani ob delavnikih. Podrobnejši pogoji pa so razvidni iz oglasa v mestnem vojaškem uradu v Mariboru

Mariborski in dnevni drobiž

Vremensko spremembo

imamo nekaj časa že vedno vsaki teden. Sprva so se vršile nevihte ob nedeljah, sedaj so pa sredi tedna. Tako je končal tudi včeraj zelo soparni večer z nevihto. Ob enajstih je začel bučati močan veter, grmelo je in bliskalo in končno se je vsul dež. Okrog Maribora ni bilo nobene škode Vihar je celo drevju prizanašal. Nekaj, točnejše še nedognane škode od nevihte in celo od strele je bilo pa v ptujskem okraju.

Telefonska zveza Maribor — Praga

je z včerajšnjim dnevom odprta, na kar opozarja Trgovski gremij vse interese. Triminutni govor stane Din 47.85.

Protestno zborovanje

proti novi odredbi za odpiranje in zapiranje trgovskih obratov in ukinitvi praznikov se vrši danes, v sredo ob 19.30. uri v salonu hotela pri »Zamorcu«. Poročajo tovariši iz Zagreba, Ljubljane in Maribora. Privatni nameščenci!, udeležite se vsi tega zborovanja.

Savez privat-namščencev in pomočniški odbor Trg. gremija.

Društvo jugosl. akademikov v Ptuju.

V soboto, dne 25. avgusta ob 8. zvečer se vrši predavanje v Narodnem domu. Predava učitelj g. Dušan Šestan o »Življenju v Parizu«. Vabljeni prijatelji društva. — Odbor.

Nalezljive bolezni.

Po izkazu mestnega fizikata so bili v pretečenem tednu trije slučajji nalezljivih bolezni: dva šena in en slučaj škrlatinke.

Požar v Ptuju.

Včeraj popoldne okrog četrte ure je nenadoma izbruhnil požar pri paromlinu Zorčič v Ptuju ter vpepelil dva hleva. Ptujski in okoliški gasilci so z veliko marljivostjo intervenirali in preprečili nadaljnje širjenje ognja. Kako je nastal ogenj, včeraj še ni bilo znano.

S policije.

Tekom včerajšnjega dne so bili aretirani: Mica Š. radi prepovedanega povratka, Lipe R. radi beračenja, Jože in Ivanka K. pa radi pretepa v gostilnah. — Prijav je imel komisariat davi 30, od teh zopet 12 samo radi kršitve avtomobilskih predpisov.

Koliko so ljudje dolžni?

Zanimiva je statistika zadolževanja v naših krajih. Od 2. julija do 20. avgusta so posodili denarni zavodi v okolišču mariborskega okrajnega sodišča 96 reflektantov nič manj kot 4.340.000 Din. Ta vsota je seveda vsa vknjižena na razne nepremičnine. Koliko pa si ljudje razen tega še privatno izposojujejo, tega ni v nobenih registrih.

Za velesejm na Dunaju

od 2. do 9. septembra, za velesejm v Ljubljani od 1. do 10. septembra ter za velesejm v Zagrebu od 25. avgusta do 10. septembra tl. se dobivajo legitimacije, znižane vozne karte in vsa pojasnila v pisarni Tujsko-prometne zveze v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.

Zborovanje lastnikov kinematografov.

Včeraj je bil odprt v Berlinu mednarodni kongres evropskih lastnikov kinematografov, ki se sestajajo prvič po prevratu, da se pogovore o skupnih križih in težavah. Glavna točka dnevnega reda je pa razprava, kako bi se z bojkotom tendencioznih filmov omililo nasprotstvo med posameznimi narodi. Mnogo pa se imajo lastniki kinov pogovoriti tudi o strahovitih davčnih bremenih in o cenzuri, ki tišči njihova podjetja po vsej Evropi.

Za uniformiranje mestnih šoferjev

razpisuje mestno avtobusno podjetje dobavo zimskih krovov iz volnenega sukna temnosive barve. Ponudbe sprejema podjetje tekom 8 dni.

Smrtna žrtev nevihte.

Železničar Alojzij Mohorko je umrl v bolnici vsled težkih opeklin, katere je zadobil, ko je prošli teden ob nočni nevihti strela udarila v Stražgonjcih pri Pragerskem v skedenj, kjer je spal.

Šolska upisovanja

Začetek šolskega leta na drž. dekliški meščanski šoli 1 v Miklošičevi ulici.

Vpisovanje bo 30. in 31. t. m. vselej od 8.—12. ure. V 1. razred lahko vstopijo učenke, ki so uspešno dovršile 4. razred osnovne šole. Predložiti morajo zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in potrdilo o cepljenju koz. Učenke vseh razredov plačajo pri vpisu 20 Din v zdravstvene svrhe. Te takse so oproščene učenke, ki prinesejo potrdilo o siromaštvu. Učenke, kojih starši ne bivajo v mestu ali niso tu v službi, plačajo 200 Din šolnine pri mestni blagajni. Prošnje za oprostitev te pristojbine je vložiti pri krajevnem šolskem odboru ter jih opremiti s 5 Din kolekom in premoženjskim izkazom. Zepred sprejemom v šolo mora vsaka zunanja učenka dokazati, da je šolnino plačala, ali da je plačevanja oproščena. Ponavljalnici in vsi drugi izpiti se prične dne 30. septembra ob 8. uri. V soboto, 1. septembra ob 9. uri bo otvoritvena maša, v ponedeljek, 3. septembra pričetek pouka. Ravnateljstvo.

Drž. gimnazija v Mariboru.

Začetni posli za šolsko leto 1928/29 so urejeni tako: Dne 27. avgusta izredni izpiti. Od 28. do 30. avgusta ponavljalni (razredni) izpiti, in sicer 28. in 29. matematika, 29. latinščina, 30. ostali predmeti; podroben razpored po imenih in urah je razviden iz razpredelnice v gimnazijski veži; vsak dijak mora priti točno ob tam napovedani uri. — Vpisovanje novih učencev 1. razreda, kolikor še niso vpisani, bo dne 3. septembra dopoldne od 8. do 12. ure. Vpisovanje dosedanjih učencev vseh razredov bo 3. septembra popoldne od 3. do 4. ure; vsak lanski dijak se zglaš ob tej uri z izpričevalom v lanski učni sobi; ako tega ne stori, se bo smatralo, da je izstopil. — Dne 4. septembra se v sobi 1. razreda zberejo vsi vpisani prvoročci. Prvi redni šolski dan je 5. september. Ob začetku šolskega leta se bo pobiral od dijakov po ministrski odredbi prispevek za zdravstveni fond; siromašni dijaki bodo oproščeni; zato si naj pravočasno preskrbe izpričevalo o siromaštvu (pod 30 Din neposrednega davka).

Državna realna gimnazija v Ptuju.

Razredni izpiti se bodo pričeli za vse dijake, ki jih imajo delati, v četrtek 30. avgusta 1928 ob 8. V 1. razred se bodo vpisovali učenci dne 1. septembra 1928 od 8. do 12. Dne 3. septembra od 8. do 12. se bodo sprejemali dijaki, ki pridejo z drugih zavodov, dne 4. sept. od 9. do 11 pa dijaki lastnega zavoda

Iz našega letalstva.

Ta mesec je stopilo društvo za zračni potniški promet v naši državi v drugo poluleto svojega delovanja. Ob tej priliki je dal ravnatelj društva inž. Tadija Sondermajer javnosti zanimive podatke o ogromnem uspehu tega modernega prometnega sredstva v Jugoslaviji. Za enkrat vzdržuje društvo kakor znano le zvezo Zagreb—Beograd, katero progo preletita dnevno po dva avijona v obe smeri, dva aeroplana pa sta v rezervi. V prvem poluletu je bilo izvršeno 240 poletov, kar znači dolžino 86.738 km in 559 ur efektivnega letenja. Od 15. februarja do 30. julija so prepeljali z avijoni 704 potniki. Od meseca do meseca raste število potnikov. Od teh 704 potnikov jih je samo iz Zagreba 334! Beograjčanov je bilo le 199. — Društvo za zračni promet bo v kratkem razširilo progo v obe smeri. Z državo je dosežen sporazum, po katerem bo do prihodnje pomladi vse pripravljeno za otvoritev rednega potniškega prometa Beograd-Skopje in Zagreb-Maribor. V to svrhu že proučujejo teren, preko katerega mora leteti avijon. Beograjski merodajni krogi z zadovoljstvom povdarjajo pripravljenost mariborske oblasti in občine, ki bosta prispevali za zgraditev aerodroma. Šele potem, ko se bomo že lahko po zraku vozili direktno iz Maribora v Beograd, bodo objavljene tudi proge v Skopje, Sarajevo in Podgorico.

Pivo v starodavnih časih

PRVA PIVOVARNA. — KAJ VSE RAZODEVAJO KLINOPISI.

Izdelovanje piva iz žita je tako staro kot žitna kultura ter z njo tako tesno zvezano kakor kruh. Izdelovanje piva iz žita je najstarejše znamenje prehoda primitivnega človeškega življenja k stalnosti.

Babilonija, dežela med Eufratom in Tigrisom, ki je domovina žita, je dala tudi prvo pivo. Ugotovljeno je, da so imeli Babilonci že 7000 let pred Kristom iz žita žgano in vareno pivo kot splošno razširjeno pijačo. Dandanes se menda največ piva producira in popije na Bavarskem. Najbrž so pa Bavarce v tem prekašali stari Babilonci. To se je dalo doznati iz klinopisov, ki dajejo tudi v drugih ozirih natančno sliko kulturnega in gospodarskega življenja stare Babilonije. Babilonci so v nerodni svoji pisavi vodili točne izkaze svoje uprave in svojega podjetništva. Pridelovanje žita in njega uporaba je bilo glavno delo stare babilonske dežele. Obstojele so velike državne žitne zaloge, ki so oddajale žito raznim pivovarjam. To se je vse točno beležilo in tako dobimo zelo natančno sliko velikih pivovarniških obratov. Klinopis nam razodeva, kakšno žito se je uporabljalo za pivo, koliko piva se je produciralo in deloma tudi to, kako se je ta produkcija vršila. Največ piva se je delalo iz rži in ječmena. V drugi vrsti je bila pšenica.

V celoti nam je znano 19 vrst piva in iz dobe kakih 4000 let pr. Kr. so nam ostala celo imena teh vrst in točni opisi kakovosti. Kolikega pomena je bilo pivo za deželo, se vidi tudi iz plačilnih listin. Iz njih se da izračunati, koliko odstotkov od zaslužka se je izdalo za pivo, ali narabe, koliko dela se je plačalo s pi-

vom. Poljedelski delavci so dobivali na dan po 1 liter navadnega ali vodenega piva. Delavci pri vodnih napeljavah so pa dobivali enako mero močnega piva. Najvišji uradniki, ki so bili večji pisave in bi se dali primerjati z današnjimi akademiki, so dobili na dan po tri mere prvovrstnega piva.

V Babiloniji so bile tudi gostilne. Bilo jih je mnogo in to zlasti v mestih, kjer se je izvajala nad njimi stroga policijska kontrola. Starinski napisi vsebujejo obrtna določila, stroge odredbe proti nepoštenim gostilničarjem in raznovrstne predpise za nadzorovalne organe. Pri pivu so stari babilonci tudi dosti politizirali in se najde v starih napisih dosti strogih ukrepov proti krčmarjem in gostom, ki bi kritizirali državno upravo. Babilonske gostilne so bile dobro obiskane in mnogim je pivo tudi stopilo v glavo in v noge. Proti pijanosti so pa imeli Babilonci prav učinkovito sredstvo: to je bilo seme petih rastlin. Vsak pivce si je to seme skrbno nabiral in zamlel v droben prah. V gostilno je vedno jemal primerno zalogo seboj, in če je čutil, da mu pivo stopa v glavo, je vsul nekaj praška v vrč ter izpil. Postal je namah zopet trezen ter je lahko začel piti znova. Klinopis govori o tem varstvu proti moči alkohola, ne da se pa uganiti, katere rastline so imele tako seme.

Pivovarne je imel tudi stari Egipt. Prastari zgodovinski ostanki in spomeniki svedočijo o veliki ulogi, katero je igralo pivo v starem Egiptu. Tudi v Rimu so pili pivo. Islamski vojni pohodi so pa raznesli tehniko pripravljanja piva najoddaljenejšim narodom.

Sport

STURM (GRAZ) V MARIBORU.

V soboto in nedeljo gostuje v Mariboru graško moštvo Sturm, ki je povodom gostovanj v minulih letih zapustilo vedno najboljši utis. Zlasti nam je v spominu prodorna igra napada, kompaktnost celokupnega moštva in bravurozna obramba. Graška enajstorka beleži doslej v Mariboru samo uspehe in tudi revanšne nastope naših moštev v Gradcu je Sturm odločil v svojo korist, čestokrat s prav visokim scoreom.

Po poslednjih rezultatih tukajšnjih vodilnih klubov je verjetno, da se je razmerje izboljšalo v prid domačinom, čeprav je graški Sturm zadržal bivšo formo. Vsekakor bo prihodnje srečanje težka preizkušnja za Rapid in Maribor, ki bosta morala z mnogo požrtvovalnosti doprinesti dokaz, da njih dobra forma in velik uspeh v Ljubljani ni samo rezultat slučaja, temveč solidarnosti in sigurnega napredka mariborskega nogometa.

V soboto bo absolviral Sturm tekmo z Rapidom, v nedeljo pa z Mariborom. Oba nastopa odličnih gostov vzbujata veliko zanimanje, zlasti ker se z dvema zaporednima tekmama nudi možnost točne presoje o kakovosti domačih nasprotnikov, ki se bosta že v prihodnjih terminih pričela boriti za prvenstvo.

TRENING PODSAVEZNE REPREZENTANCE.

Včeraj popoldne se je vršil na igrišču »Maribora« trening igralcev, ki bi morali priti v poštev pri sestavi reprezentance LNP-a. Koliko izmed njih jih bo pritegnila Ljubljana, je vprašanje, toda resnost včerajšnjega treninga in kvaliteta igre, ki so jo predvedli sestavljeni ofenzivni in defenzivni deli upravičuje željo, da bi se naj podsavezni kapetan odločil za čim večje število Mariborčanov.

Sekcija ZNS

Je izvolila na redni letni skupščini dne 9. tm. za načelnika g. Viktorja Vodiška, za tajnika in blagajnika pa g. Slavka Ahčana. Vse dopise in sporočila je pošiljati na naslov tajnika, kavarna Evropa, Ljubljana.

Turneja ilirijanske hazene.

V svoji šesti tekmi je Ilirija v Požarevcu premagala tamošnjo Viktorijo 7:5 (1:4), v Kragujevcu pa družino »Kragujevca« 11:5 (7:2).

Viktoria Žižkov v Zagrebu.

Po dolgem parlamentiranju med Zagrebom, Prago in Dunajem je sedaj predsedstvo srednjeevropskega pokala definitivno odločilo, da se ima odigrati prva tekma Gradjanski—Viktoria Žižkov to nedeljo 26. tm. v Zagrebu, revanšna pa 2. septembra v Pragi. Sodil bo najbrž Ivančič iz Budimpešte. — Beogradski SK igra v nedeljo revanšo s Ferencvarosem v Budimpešti in nima po svojem nedeljskem porazu 0:7 prav nikake nade na to, da bi prišel v drugo kolo. V prestolici Madžarski se odigra v nedeljo tudi tretja tekma za srednjeevropski pokal Hungaria—Rapid (Dunaj).

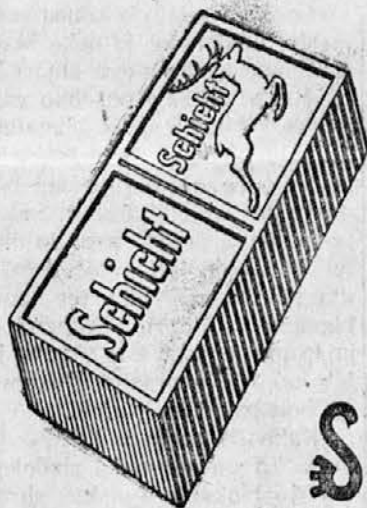
Kongres sportnih zvez.

V Amsterdamu se je vršil te dni kongres mednarodnih sportnih zvez. Zastopane so bile: letalstvo, avtomobilizem, veslanje, sankanje, boks, kolesarstvo, sabljanje, telovadba, jahanje, hockey, rokborba, drsanje, dviganje uteži, smučanje, jadrnanje, streljanje. Manjkal je nogomet in lahka atletika. Po izčrpanem dnevnem redu je bilo sklenjeno, da se vrši prihodnji kongres 1. 1930. v Berlinu. Izvoljen je bil naslednji novi odbor: predsednik major Scharov (Holandska), tajnik Rousseau (Francija), odborniki: Douglas (Anglija), Holmquist (Švedska), Reichel (Francija), Lacroix (Belgija), Breton (Francija) in dr. Messerli (Švica).

Nogometna zveza Nemčije stoji pred važnimi odločitvami. Dne 25. tm. se sestane predstojništvo zveze na konferenco v Monakovem, kjer bo razpravljalo in sklepalo o življenjskih vprašanjih nemškega nogometa. Med drugimi zadevami, ki spadajo v ta krog, je predvsem vprašanje obnove stikov z Avstrijo, ČSR in Madžarsko, katere Nemčija že delj čala bojkotira. Južna Nemčija, Berlin in Južnovzhodna Nemčija bodo z vso silo pritiskale na to, da se že vendar enkrat končno veljavno reši to vprašanje. Najbrž bodo odločili tako, da bo prepuščeno posameznim pokrajinskim zvezam, ali hočejo obnoviti zveze z goričnimi državami.

Lepa Hercegovinka

ceni lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno bleščalo
od snage. Ona
radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Številne nesreče v planinah

Pretekli teden je zahteval celo vrsto smrtnih žrtev v planinah. V Gornjem Engadinu sta se ubila dva znana dunajska jurista dr. Klappholz in dr. Schlesinger, ki sta plezala na 3440 m visoki Piz Kesch. Dr. Schlesinger se je že kot 26letni odvetniški kandidat izkazal kot vsestransko podkovan juristični pisatelj in je kot privatni docent na univerzi izdal skupno s profesorjem Pickom nov komentar k občemu državljskemu zakoniku. 34letni dr. Schlesinger je nameraval v kratkem doseči profesuro na univerzi. — Drugi ponesrečenec, 28letni dr. Klappholz je bil kot odvetniški kandidat ne le izborni jurist, temveč tudi umetnostni zgodovinar in bibliograf. — Oba sta se ubila, ko sta že preplezala najbolj nevarni del ture. Rešilna ekspedicija je našla oba viseča na vrvi z razbitimi udli. Najbrž je spodrsnilo enemu, ki je potem potegnil še drugega za seboj, dokler nista obvisela 200 m v prepadu na neki skali. — Iz Solnograda pa javljajo, da sta se smrtno ponesrečila na Reichenspitze hribolazca dr. Weissgerber, ravnatelj neke tovarne v Duisburgu in njegov sin študent Hans Weissgerber ter njun spremljevalec neki vodnik. Vse tri je ubil plaz kamenja. — Na Monte Rosi so se v nedeljo ponesrečili štirje nemški turisti, ki so plezali na vrh Parrot. Dva so rešili in spravili v italijansko planinsko kočjo, o drugih dveh pa ni ne duha ne sluha.

Zgodovina brk in brade

Sedanja moška moda daje mnogo posla britvi. Brijejo se stari in mladi. Taka moda je bila tudi že večkrat v zelo starih časih. Stari Egipčani so pustili rasti brado le v dobi žalovanja. Grki so nekaj nosili samo brado brez brk, potem so brili brado in brke, se vračali zopet k bradi in tako se je to večkrat spreminjalo. Tako je bilo tudi pri Rimljanih. V srednjem veku je imela brada razne oblike. V 14. stoletju je bila n. pr. v Španiji kakor sveder. Prejšnja stoletja je brada sicer večkrat zapadla britvi, a tako razširjenje brezbrade mode še ni bilo kot je sedanja, pri kateri ima največ zasluge sport in anglo-saška moda.

Zakladi kitajskih vladarskih grobnic

so bili ob koncu meščanske vojne od raznih vojaških oddelkov pokradeni. Sedaj so cariniki v Tientsinu našli 35 zabojev ukradenih dragocenosti, katere so tatovi skušali spraviti v Francijo. Grobnico kitajske dinastije Ming so 50 kilometrov daleč od Pekinga v velikih starinskih zgradbah. Tu so polagali vladarje k večnemu počitku 500 let. Cesta, ki vodi do grobnice, je obdana od velikanskih groteskih kipov, ki predstavljajo ljudi in živali. Desno in levo dolge ceste stoje do pet metrov visoki kameniti vojščaki in duhovniki.

Edgar Wallace:

Žaba z masko

(The Fellowship with the Frog.)

»Četudi ne vem dosti o gospodu Bennetu,« je rekel Dick, »sem prepričan, da je gospod Bennet ni mož, ki vse molče prnaša. Lahko si predstavljam neprijeten prizor med njim in sinom. Zakaj je pa Vaš brat tako neprijazen z menoj?«

»Ne vem. Ray je naenkrat ves spremenjen. Novo življenje ga uničuje. Zakaj si je nadjal krivo im, če ima pošten poklic: ... Ko me je danes zjutraj poljubil, je dihal po whisyju. Prej pa ni nikdar pil, kakor veste.«

Ni ga več nagovarjala z gospodom. Dick je bil vesel tega kompromisa.

Dan je bil topel in nebo brez oblaka. Med vrtnicami je Ela servirala čaj, Johnson in Dick sta ji pa pri tem vneto pomagala. Mladi Ray se je še vedno držal neprijazno in celo sovražno in vsi Dickovi dobro mišljeni nagovori so bili brez uspeha. Tudi očetova prisotnost tega ni spremenila.

Najhujše pri poklicu državnega pravdnika je menda to,« je posegel stari Bennet v mučen razgovor, da se tega pokli, za nikdo ne more otresti. Najbrž si tudi Vi zapomnite vse še tako malenkostne razgovore za poznejšo uporabo.«

Dick si je počasi namazal maslo na kruh, predno je odgovoril:

»Gotovo imam dober spomin. Pomaga mi tudi, da se v težkih in neprijetnih situacijah zadržim mirno.«

Nenadoma se je Ray obrnil. »Le poglejte,« je dejal zmagovalno, »tam stoji vodja njegovih špijonov. Njegov zvesti Elk.«

Dick je bil presenečen. Zapustil je Elka na neki novi sledi za žabami, ki je vodila proti severu. In sedaj je bil Elk tu, oklepal je droge vrtnih vrat, povešal brado in preko svojih očal žalostno zrl na skupino.

»Ali smem vstopiti, gospod Bennet?« je vprašal. John Bennet je prikimal.

»Slučajno sem prišel sem v bližino in zmisli sem si, da bi Vas obiskal. Dober večer, gospodična. Dober večer, gospod Johnson.«

»Daj sergiantu Elku stol,« je John Bennet čemerno dejal Rayu.

»Inspektor!« je popravil detektiv. »Zares čudno, kolikor ljudi si domišljuje, da sem sergiant. Ne, hvala, bom rajši stal. Sicer pa včasih si skoraj sam ne morem predstavljati, posebno, ko me policisti najprej pozdravijo. Potem pozabim odzdraviti.« Njegovi zadržani pogledi so šli od enega do drugega.

»Vaše napredovanje je spravilo pač celo množico lopovov v strah, kaj ne, Elk?« se je norčeval Ray.

»Seveda, posebno amaterje,« je odvrnil Elk. »Sicer,« je priznal skromno, »novica ni vzbudila nikake senzacije, London je ravno sedaj tako poln ljudi, ki hočejo ubožce obdarovati z milijoni, če se jim posodi najprej sto funtov, da se jim izkaže zaupanje. Potem je mnogo umazanih boksačev, ki živijo od raznih vlovov in izsiljevanj, — in skoraj ravno toliko je lepih mladih dam, ki vodijo igralne salone in plesne lokale.«

Rayev obraz je globoko zardel in če bi zamogli pogledi ubijati, bi Elkovi prijatelji govorili danes zvečer o njem samo poluglasno. Toda Elk je posvetil sedaj svojo pozornost Dicku.

»Gospod kapetan, rad bi vedel, ali bi mogel prihodnji teden dobiti en dan prost? Imam neko malo družinsko negotovost.«

»Dick, ki ni vedel, da ima njegov prijatelj sploh kako rodbino, je bil iznenaden.« To mi je pa jako žal,« je rekel sočutno.

Elk je vzdihnil. »Da, nekaj silno težkega je zame,« je dejal. »Rad bi Vam povedal. Nas hočete za trenutek oprostiti, gospodična Bennet?«

Dick je vstal in šel za detektivom proti vratom. In potem je rekel Elk naglo in tiho: »Ob enih zjutraj je bilo vlomljeno v hišo lorda Farmleya in žabe so odnesle kopijo pogodbe.«

Ela je tajno opazovala Dickov obraz, a izgledalo je, kakor da bi Elkov tajnost ne napravila nobenega vtisa. Počasi se je Dick vrnil k mizi.

»Bojim se, da bom moral sedaj iti,« je dejal. Elkov zadeve zahtevajo mojo navzočnost v mestu.«

Ela ga je obžalujoče pogledala, kar ga je oškodovalo za več izgubljenih ur. Naglo sta se poslovila in odpeljala. V vozu je začel Elk pripovedovati:

»Lord Farmley je konec tedna prebil v mestu. Obdeloval je neke klavzule, ki so se vrinile po predlogu ameriškega poselnika in ki so baje posebno važne. Potem je zaprl dokumente v blagajno, najboljšo in najmodernejšo konstrukcijo. Dvakrat je blagajno zaprl, uravnal alarmno napravo ter se podal spat. Šele drugi dan po kosilu je prišel zopet do blagajne. Hotel je nadaljevati svoje delo. Ključ je vtaknil v ključavnico ter ugotovil, da je blagajna — odprta. Potegnil je za ročaj in ta mu je ostal kar v roki. Blagajna je bila odprta in prazna. Dokumenti z vsemi beležkami so izginili.«

»Kako so prišli v hišo?« je vprašal Dick, ko sta se vozila nizdol po cesti.

»Skozi okno živilske shrambe. Te shrambe so kakor nalašč za vlomilce,« je menil Elk. »Bilo je pa pošteno delo. Najfinejša, kar sem videl tekom dvajsetih let. Samo dva moža sta na svetu, ki zmoreta kaj takega. Nobenih odtisov prstov, nobenih grdihi lukenj v blagajni,

vse lepo in snažno. Lepo je pogledati kaj takega!«

»Upam, da je bil minister tega čednega dela tudi takoj vesel,« je odvrnil Dick.

»Na smeh mu ni šlo,« je zamrmral Elk. »Ko sem odhajal, nisem opazil kaj takega.« Lord tudi ni bil veselejši, ko se je Elk vrnil.

»To je vendar strašno, strašno, Gordon! Sejo smo imeli nocoj o tej zadevi. Ministrski predsednik se je samo radi tega vrnil v mesto. To je moj politični polom.«

»Mislite, da so tu tudi žabe vmes?« je vprašal Dick.

Lord Farmleyev odgovor je bil ta, da je odprl blagajno. Znotraj je bil bel odtis, takšen kakoršnega je videl Elk na podbojih Broadovih vrat. Nestrokovnjaki si niso mogli razložiti, kako so blagajno vlomilci odprli. Elk je del razložil. Najprej so izvlekli ročaj ter so potem ključavnico razstrelili z nekim posebnim razstreljivom, katerega ni v hiši nihče slišal.

»Pok so zadušili s posebno napravo,« je menil Elk. »Povem vam, da znata le dva moža na svetu napraviti kaj takega.«

»In kdo sta ta dva?«

»Mladi Harry Lyme je eden. Več let je že mrtev. In Saul Morris je drugi. A tudi Saul je mrtev.«

»Ker pa delo gotovo ni od dveh mrljčev, bo treba misliti na nekega tretjega,« je pripomnil minister v razumljivem razburjenju.

Elk je počasi majal z glavo.

»Res, tretji bo moral biti in najpametnejši od vseh,« je glasno izrazil svoje misli. »Vso tolpo poznam: Wal Cormona, Jurja »podgana«, Billy Harry-a, Ike Vellecija, Moora, a stavljal bi glavo, da ni nobeden od njih. To je mojstersko delo, ekselencia! Delo velikega umetnika, ki so tako redki.«

Lord, ki je kolikor mogoče potrpežljivo poslušal to rapsodijo, je odšel iz sobe ter pustil moža sama.

»Gospod kapetan,« je rekel Elk, ko so se vrata zaprla za ministrom, »ali veste mogoče, kje je bil stari Bennet zadnjo noč?« Elkov glas je bil miren, Dick je pa občutil važnost vprašanja. Občutil je tudi, da mu je Ela postala dražja, kot je prej slutil.

»Vso noč je bil skoraj odsoten,« je odvrnil. »Gospodična Bennet mi je dejala, da je v petek odšel. Danes ob svitu se je vrnil. Zakaj vprašujete?«

Elk je potegnil iz žepa neke papirje ter si nadel očala.

»Tu sem si dal napisati, kedaj je bil vse zdoma,« je dejal. »Saj ni bilo težko, ker ima postrežnica tako dober spomin. Lani je izostal petnajstkrat in vsakokrat, ko je odpotoval, se je izvršil kak vlom.«

Dick je globoko vzdihnil.

»Kaj mislite o tem?« je vprašal.

»Mislim,« je odvrnil Elk odločno, »da ga zaprem, če mi ne razloži svoje zadnje odsotnosti. Saula Morrisa in mladega Harry Lymeja nisem poznal, ker mi tedaj še niso poverili kekega večjega dela. Pa če me vse ne vara, ne bo Saul Morris tako mrtev, kakor bi moral biti po pravem. Obiskal bom bratca Benneta in mogoče bo nekaj vstajenja.«

9.

John Bennet je delal na svojem vrta, ko je prišel Elk, ki je takoj začel:

»V stanovanje lorda Farmley-a je bil v soboto ponoči izvršen vlom. Moralo je biti med dvanajsto in tretjo uro. Blagajna je vlomljena in važni dokumenti so ukradeni. Vprašam Vas, če lahko razložite svojo odsotnost v tej noči?«

Bennet je pogledal detektiva naravnost v oči.

»Iz mesta sem prišel. Ob dveh sem govoril s policistom v Dorkingu. Ob polnoči sem bil v Kingsbridge, kjer sem tudi govoril s policistom. Mož v Dorkingu je amater-fotograf kakor jaz.«

Elk je premislil. »Moj avto je tu; ali ne bi šli z menoj, da govorimo s tem policistom?« je predložil.

Dale prihodnjič.

Mali oglasi, ki ostajajo v poročilih in socijalne namene občin: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlja, doplačanje in oglaševanje ali rednega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Popravilo ur

hitro, ceno in točno z 1—5 letnim jamstvom pri trdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ul. 8. Po stenke in stoječe ure se pride na dom! 1538

Rožnata foulard svila

za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Stanovanje

3 sob s kopalnico in vsemi pritliklinami v neposredni bližini glavnega kolodvora zamenjam za enako v bližini parka. Naslov v upravi. U

Vinsko klet,

lepo, oddam ceneno v najem. Languzova ulica 3, I. nadstr. 1567

Morske ribe

se dnevno pečejo edino v

„Prvi dalmatinski kleti“

Maribor, Mesarska ulica 5

1514

Povodnik

Velika klet

v sredini mesta odda v najem Komaner, Aleksandrova cesta št. 12, Maribor. U

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 1348

Mlado dekle

katere ima majhne otroke rado in je pridno in zanesljivo, se išče za čez dan k majhnemu otroku. Ponudbe z navedbo plače na upravo lista pod »7 mesecov«. 1575

Učence ali učenka

mešč. ali nižje srednje šole se sprejme pri uradniški rodbini na stanovanje in hrano. Naslov v upravi lista. 1576

Učenca

veščega slovenščine in nemščine sprejme takoj konfekcijska in manufakturna trgovina. Naslov pove uprava lista. 1574

Opozorilo!

Uprava veleposestva Hausampacher je ugotovila, da prodaja trdka O. Schamesberger v Mariboru čajno maslo z označbo izvora „Haus am Bachern“. V varstvo svojih odjemalcev izjavi podpisana uprava, da s trdka Schamesberger ne stoji v nikakšni poslovni zvezi in da se prodaja čajno maslo izvora Hausampacher edinole v trgovinah Supančič, Gosposka ulica, Zebiš, Stritarjeva ulica in Zechner, Kralja Petra trg. Prej omenjeno trdka se bode pozvalo na sodni odgovor.

Uprava veleposestva Hausampacher

V KAVARNI EVROPA

nastop priljubljenih komičarjev Bojer in Walden kot Pat in Patachon. Eriksen ballet, 4 dame. 1571

GARAŽO

lepo veliko pri glavnem kolodvoru oddam v najem.

Aleksandrova c. 34 na dvorišču. 1568

Spominjajte se CMD!

ORANZADA PATRIA

Citronada in Mandarinka „Patria“ so najfinejši naravni sadni sok. Stalna zaloga je pri

JAKOBU PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 19

tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov.

Na drobno!

Na debelo!